

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för svenska språket

1SV165 Svenska för undervisning i årskurs 4-6, 30 högskolepoäng

1SV165 Swedish for Teaching in Primary School, Years 4-6, 30 credits

Huvudområde

Svenska språket, Litteraturvetenskap

Ämnesgrupp

Svenska/Nordiska Språk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2020-06-23

Senast reviderad 2023-06-13 av Fakulteten för konst och humaniora. Reviderad kurslitteratur

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2023

Förkunskaper

Grundläggande behörighet.

Mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- med utgångspunkt i styrdokument, forskning och beprövad erfarenhet, utforma språk-, läs- och skrivutvecklande undervisning för elever i årskurs 4–6,
- bedöma elever i årskurs 4–6 i deras språk-, läs- och skrivutveckling i relation till rådande styrdokument,
- redogöra för kunskaper om språk och litteratur och tillämpa dessa i praktiska moment,
- tillämpa kunskaper om språk och text i eget läsande och skrivande.

Delkurs 1. Text, struktur och litteracitet – språkliga och didaktiska perspektiv, 15 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redogöra för olika ämnesdidaktiska perspektiv på svenskämnet i dagens skola,
- diskutera teoretiska, metodiska och didaktiska perspektiv på språk-, läs- och skrivutveckling,
- redogöra för teorier, metoder och redskap som används för att stödja elever i läs- och skrivsvårigheter och med dyslexi,
- redogöra för strukturer i språk och text,
- redogöra för retoriska verktyg för tal och samtal,
- redogöra för språk i Norden och deras gemensamma historia,
- diskutera språksociologiska frågor som rör individ, grupp och samhälle,
- didaktiskt och metodiskt tillämpa kunskaper i språk och litteracitet för att möjliggöra alla elevers lärande,
- dokumentera och tillämpa metoder för att bedöma elevers litteracitetsutveckling i årskurs 4–6 och sätta betyg i ämnet svenska,
- kritiskt pröva teorier och ämnesdidaktiska perspektiv på litteracitet, vilka inkluderar metoder och processer som rör talat och skrivet språk både för elever med svenska som förstaspråk och som andraspråk samt
- diskutera hur man i undervisningen stödjer elever med olika bakgrunder och förutsättningar i deras litteracitets- och kunskapsutveckling och koppla resonemangen till forskning.

Delkurs 2. Barnlitteratur, film och drama – historiska och didaktiska perspektiv, 15 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redogöra för teorier om lässtrategier, läsförståelse och läsandets möjligheter och svårigheter för elever som kommit olika långt i sin litteracitetsutveckling,
- redogöra för barnlitteraturens funktioner och villkor i olika historiska och ämnesdidaktiska inklusive metodiska sammanhang,
- redogöra för och analysera skönlitteratur, drama och film och dessa konstarters betydelse i skolans alla ämnen, med koppling till praktiska och estetiska lärprocesser,
- didaktiskt planera undervisning och tillämpa varierade metoder, däribland olika sätt att arbeta med samtal, skrivande, dramaövningar och digitalt berättande i en språk- och kunskapsstimulerande miljö för att möjliggöra alla elevers lärande,
- tillämpa metoder för att stödja och bedöma elevers kunskapsutveckling och sätta betyg i ämnet svenska,
- diskutera hur man stödjer elever i deras identitets- och läsutveckling med hänsyn tagen till social tillhörighet, ålder, kön och etnicitet, samt utveckla samarbete med skolbibliotek och
- formulera enklare problemställningar av relevans för ämnet och professionen.

Innehåll

Delkurs 1. Text, struktur och litteracitet – språkliga och didaktiska perspektiv, 15 hp

I delkursen introduceras historiska och didaktiska perspektiv på svenskämnet. Teoretiska och didaktiska perspektiv på språk, texter och litteracitet med särskild koppling till undervisning i årskurs 4–6 behandlas. Samspelets, samtalets och muntliga texters betydelse för litteracitets- och kunskapsutveckling betonas. Teorier, metoder och redskap som används för att kunna stödja elever i grundläggande och fortsatt läs- och skrivutveckling behandlas. Möjligheter till muntlig och skriftlig språkutveckling belyses för olika elever – både med svenska som förstaspråk och andraspråk – oberoende av hur långt eleverna hunnit i sin språkutveckling. Delkursen omfattar även perspektiv på elever i läs- och skrivsvårigheter och med dyslexi. Planering av

undervisning för att möjliggöra alla elevers lärande behandlas, liksom betygssättning och olika metoder för att stödja och bedöma elevers kunskapsutveckling. Under fältstudier studeras centrala moment ur ett didaktiskt perspektiv.

Olika textgenrens funktioner och textstrukturer studeras och diskuteras tillsammans med svenska språkets grammatiska strukturer. Språkliga och textuella strukturer tillämpas i praktiska moment. I kursen fokuseras även kontinuerligt studenternas eget läsande och skrivande i olika genrer. Delkursen omfattar även studier av språksociologiska frågor som rör individ, grupp och samhälle utifrån olika perspektiv såsom genus, klass och flerspråkighet. Även de nationella minoritetsspråken och deras ställning behandlas översiktligt liksom de nordiska språken och deras historia.

Delkurs 2. Barnlitteratur, film och drama – historiska och didaktiska perspektiv, 15 hp

I delkursen studeras vilken roll skönlitteratur för barn och unga spelat i olika historiska, kulturella och didaktiska sammanhang samt i skolans styrdokument. Delkursen behandlar hur lärare kan arbeta med litterära texter, film och drama i sin yrkesverksamhet. Olika sätt att arbeta med texter i skolan studeras: högläsning, fritt berättande, drama, boksamtal samt skrivuppgifter med böcker och film som underlag. Även berättelser via andra medier studeras. Konstarnas roll i dagens skola diskuteras utifrån styrdokument och didaktisk forskning. Praktiska och estetiska lärprocesser behandlas. De studerande tränar också sin förmåga att se litterära texters betydelse för läsutveckling, läsförståelse och lässtrategier, vilket tillämpas i praktiska övningar. Frågor om digital kompetens i förhållande till svenskämnet bearbetas. Elevers identitets- och läsutveckling sätts i relation till social tillhörighet, ålder, kön och etnicitet. Planering av undervisning för att möjliggöra alla elevers lärande behandlas, liksom betygssättning och olika metoder för att stödja och bedöma elevernas kunskapsutveckling. Centrala moment i kursen kopplas till fältstudier.

De studerande möter ett representativt urval texter som belyser skillnader mellan olika genrer och idéinnehåll. Relationen mellan innehåll och form beaktas liksom förhållandet mellan text och bild. Studenternas eget läsande av olika skönlitterära genrer fokuseras, och läst skönlitteratur behandlas skriftligt och muntligt. Litterär analys och skrivande i olika genrer med koppling till läsningen introduceras. Diskussioner och analyser av fiktion i olika former är en viktig del av kursen.

Undervisningsformer

Undervisningen ges i form av föreläsningar, fältstudier, gruppdiskussioner samt seminarier. Kursen ges med stöd av en webbaserad lärplattform.

Delkurserna läses i valfri ordning. Delkurs 1 ges vårterminer och delkurs 2 höstterminer.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. För betyget Väl godkänd ska minst 18 hp av kursens ingående provmoment vara väl godkända. Betygskriterier för betyget Väl godkänd per provmoment redovisas skriftligen vid kursstart. Både fältstudieuppgifter samt individuella redovisningar och gruppredovisningar förekommer. Redovisning genomförs i vissa delar med stöd av digitala verktyg.

Delkurs 1 examineras genom löpande muntliga och skriftliga uppgifter (6 hp, U–G) samt en avslutande hemtentamen (9 hp, U–VG).

Delkurs 2 examineras genom löpande muntliga och skriftliga uppgifter (6 hp, U–G) samt en avslutande hemtentamen (9 hp, U–VG).

Om universitetet beslutat att en student har rätt till särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge ett anpassat prov eller att studenten genomför provet på ett alternativt sätt.

Förnyad examination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs kursvärdering. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle erhåller återkoppling vid kursstart. Kursvärdering genomförs anonymt.

Överlappning

Kursen kan inte ingå i examen med annan kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet: Kursen motsvarar svenska 1–30 hp i grundläroprogram för årskurs 4–6 samt överlappar 1SV160 (30 hp).

Övrigt

Eventuella merkostnader i samband med uppgifter eller dylikt bekostas av den enskilde studenten.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteratur

Delkurs 1. Text, struktur och litteracitet – språkliga och didaktiska perspektiv

Arnbak, Elisabeth. Senaste upplagan. *Läsning av faktatexter. Från läsprocess till lärprocess*. Stockholm: Natur & Kultur. 155 s. ISBN 9789127420441

Berg, Elisabeth. Senaste upplagan. *Läs- och skrivundervisning. Teorier, trender och tradition*. Lund: Studentlitteratur. 235 s. ISBN 9789144069067

Bergh Nestlog, Ewa. 2009. *Perspektiv i elevtexter: skriftligt argumenterande i grundskolans mellanår*. Växjö: Växjö universitet. 50 s. i urval.
<http://lnu.divaportal.org/smash/get/diva2:210577/FULLTEXT01.pdf>

Blomström, Vendela & Wennerberg, Jeanna. 2015. *Akademiskt läsande och skrivande*. Lund: Studentlitteratur. 202 s. ISBN 9789144092546

Einarsson, Jan. 2009. *Språksociologi. 2.*, [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur. 100 s. i urval. ISBN 9789144053264

Glentow Druid, Birgit. Senaste upplagan. *Förebygg och åtgärda läs- och skrivsvårigheter. Metodisk handbok*. Fc. Stockholm: Natur & Kultur. (kap 3, 4, 8). 158 s. ISBN 912772297X

Institutet för språk och folkminnen. 2019. *De nationella minoritetsspråken*. Digital resurs:

<http://www.isof.se/download/18.6e35e72316a4e8250741102e/1556179521381/De%20nationella>
15 s.

Josephson, Olle. m.fl. 1990. *Elevtext. Analyser av skoluppsatser från åk 1 till åk 9*. Lund: Studentlitteratur. Ca 70 s. i urval. ISBN 9144302614.

Karlsson, Ola (red.). 2017. *Svenska skrivregler*. Fjärde upplagan. Stockholm: Liber. 308 s. ISBN: 9789147111497

Liberg, Caroline, af Geijerstam, Åsa, & Folkeryd Wiksten, Jenny. Senaste upplagan. *Utmana, utforska, utveckla! Om läs- och skrivprocessen i skolan*. Lund: Studentlitteratur. 126 s. ISBN 9789144055909

Lundin, Katarina. 2014. *Tala om språk. Grammatik för lärarstudenter. 2.*, rev. uppl. Lund: Studentlitteratur. 180 s. ISBN 9789144082998.

Norén, Sofia (red.). 2018. *Lära barn att läsa. Vägen från fonologisk medvetenhet till god läsförståelse*. Stockholm: LegiLexi. 230 s. ISBN 9789198426434. Tillgänglig som pdf: lara-barn-att-lasa-e-bok-2022.pdf

Palmér, Anne. Senaste upplagan. *Muntligt i klassrummet. Om tal, samtal och bedömning*. Lund: Studentlitteratur. 180 s. ISBN: 9789144054704

Skolverket och Föreningen Norden. 2011. *Grannspråk. Lektionsförslag i danska och norska*. Stockholm. 85 s. (finns att tillgå digitalt: <https://www.skolverket.se/download/18.6bfaca41169863e6a65b9c9/1553966270095/pdf3502.p>)

Skolverket. 2011. *Planering och genomförande av undervisningen för grundskolan, grundsärskolan och sameskolan*. Stockholm: Skolverket. 47 s. (finns att tillgå digitalt på skolverket.se). ISBN 9789186529604

Skolverket. 2012. *Greppa språket. Ämnesdidaktiska perspektiv på flerspråkighet*. Andra upplagan. Stockholm: Skolverket. Tillgänglig som pdf: <https://www.skolverket.se/publikationer?id=2573>, s. 21–63, 78–93, 111–119. ISBN 9789187115264

Skolverket. 2017. *Nya språket lyfter. Bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1–6*. Lärarhandledning. 86 s. ISBN 9789175593432

Skolverket. 2018. *Betyg och betygsättning*. Stockholm: Skolverket. 49 s. ISBN: 9789175593296

Skolverket. 2018. *Greppa flerspråkigheten*. Stockholm: Skolverket. ISBN 9789175593166. <https://www.skolverket.se/publikationsserier/forskningfor-skolan/2018/greppaflersprakigheten>, s. 7–80.

Stampe Sletten, Iben (2004). *Nordens språk med rötter och fötter*. Köpenhamn: Nordiska ministerrådet. S. 19–74. Hämtas: <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:700937/FULLTEXT01.pdf> ISBN 928931043X

Svenska institutet 2020. *Kort svensk språkhistoria*. Digital resurs: <https://svenskaspraket.si.se/kort-svensk-sprakhistoria/>

Texter som tillhandahålles på MyMoodle, ca 25 s.

Lärportalssartiklar och vetenskapliga artiklar tillkommer enligt anvisningar, ca 500 s.

Därtill tillkommer aktuella styrdokument för verksamhet i grundskolan. Se www.skolverket.se

Delkurs 2. Barnlitteratur, film och drama i klassrummet – historiska och didaktiska perspektiv

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna. 2015. *Från fabler till manga 1. Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på barn- och ungdomslitteratur*. Malmö: Gleerups. 398 s. (i urval, ca 150 sidor). ISBN 9789140689443.

Hellström, Martin. 2023. *Bäst är det mänskliga. Samtal kring skönlitteratur med barn och ungdomar*. Carlsson bokförlag. ISBN 9789189065697 (155 s.)

Langer, Judith. 2017 (andra upplagan). *Litterära föreställningsvärldar. Litteraturundervisning och litterär förståelse*. Göteborg: Daidalos. 243 s. ISBN 9789171735140

Molloy, Gunilla. 2011. *Selma Lagerlöf i mångfaldens klassrum*. Lund: Studentlitteratur. 176 s. (i urval, ca 100 s.). ISBN 9789144059372.

Nordenstam, Anna, Olin-Scheller, Christina. 2022. *Lättläst. Bokmarknad, ungdomslitteratur, skola*. Gidlunds förlag. (150 s.). ISBN 9789178444991.

Skolverket. 2016. *Att läsa och förstå. Läsförståelse av vad och för vad?* Stockholm: Skolverket. 106 s. ISBN 9789175592558 (finns att tillgå digitalt)

Stensson, Britta. 2006. *Mellan raderna. Strategier för en tolkande läsundervisning*. Göteborg: Daidalos. 160 s. ISBN 9171732454.

Texter som tillhandahålles på MyMoodle, ca 25 s

Aktuella styrdokument för verksamhet i grundskolan (se www.skolverket.se) samt vetenskapliga artiklar (ca 50 s.), skönlitteratur (ca 1 300 s.) och film tillkommer enligt särskilda anvisningar.